

Nie czynь drugiemu, co tobie niemiłe

Cele ogólne:

- wzmacnianie indywidualności, wiary w siebie i zgodnego funkcjonowania w grupie rówieśniczej,
- umiejętność wyznaczanie granicy własnej przestrzeni osobistej,
- kształtowanie umiejętności przewidywania skutków naszego postępowania,
- tworzenie klimatu bezpieczeństwa w grupie.

Cele szczegółowe:

- dostrzeganie i nazywanie różnic w swoim zachowaniu i w stosunku do innych,
- umiejętne słuchanie wypowiedzi innych,
- dokonywanie oceny i wyboru właściwego zachowania oraz przewidywanie konsekwencji,
- rozwijanie myślenia dywergencyjnego,

Cele terapeutyczne:

- rozwijanie empatii,
- poprawienie samopoczucia pacjenta poprzez przekierowanie uwagi na twórcze działania,
- kształtowanie umiejętności społecznych i nauka zachowań społecznie akceptowalnych.

Warunki techniczne:

- liczba uczniów 8-15 max osób,
- wiek uczestników: 14 -17 lat,
- miejsce zajęć: sala terapeutyczna lub inna dostosowana w zależności od rodzaju proponowanych zajęć,
- czas trwania: 45 minut.

Treści przekazywane:

- propagowanie szacunku dla drugiego człowieka,
- zasady tolerancji i akceptacji.

Metody i techniki pracy:

- praca z tekstem,
- zadania
- rozmowa kierowana,
- dyskusja.

Formy:

- praca w grupie,
- praca w parach.

Środki terapeutyczne:

- tekst literacki,
- sentencje filozoficzne,
- duży arkusz szarego papieru z narysowaną postacią
- kserokopia recepty lekarskiej,

Literatura wykorzystywana na zajęciach:

- Michel Piquemal: Jeżozwierz, Złodziej siekiery w: tegoż Bajki filozoficzne, Warszawa: Cała Polska Czyta Dzieciom 2002, s.11.
- Sentencje filozoficzne

Przebieg zajęć:

1. Prowadzący wita się z uczestnikami zajęć i prosi by przez gest uniesionego lub opuszczonego kciuka pokazali w jakim są aktualnie nastroju.
2. Zajęcia rozpoczynają się od próby wyjaśnienia przez uczniów co to znaczy: przestrzeń publiczna, przestrzeń miejska, otwarta przestrzeń, przestrzeń polityczna, przestrzeń osobista, pochopna ocena kogoś, pomówienia, „hejt”, odwaga cywilna, odpowiedzialność.
3. „Niebo gwiaździste nade mną i prawo moralne we mnie...” Immanuel Kant - nauczyciel prezentuje sentencję filozoficzną i prosi uczniów o dokonanie jej analizy.
4. Nauczyciel czyta bajkę o Złodzieju siekiery, a następnie w taki sposób kieruje rozmową by uczniowie wyjaśnili przyczyny pomówienia syna sąsiadów. Uczniowie dyskutują również na temat innych aspektów zawartych w tekście takich jak pochopne wygłaszanie sądów na temat innych oraz odpowiedzialności za swoje słowa.
5. Nauczyciel rozkłada na podłodze duży arkusz papieru z narysowaną na nim postacią i prosi by wszyscy uczniowie wypowiedzieli się jakich słów używają, gdy komuś chcą dokuczyć. Każde obraźliwe słowo powoduje, że nauczyciel zgniata fragment rozłożonego arkusza papieru. Czynność wykonuje tak długo aż papier zostaje

zgnieciony w kulę. Następnie prosi uczniów o to co mogliby zrobić i powiedzieć żeby osoba, którą dotyka „hejt” poczuła się lepiej. Uświadamia uczniom, że pomimo zmiany zachowania i uświadomienia sobie swojego zachowania oraz naprawienia krzywdy osoba dotknięta hejtem nigdy nie będzie już taka sama. Rozprostowany arkusz papieru zawiesza na ścianie.

6. "Człowiek jest trzcina na wietrze, najwątleszą w przyrodzie, ale trzcina myślącą" Blaise Pascal – nauczyciel prezentuje sentencję filozoficzną i prosi uczniów o dokonanie jej analizy.
7. Prowadzący czyta Bajkę o Jeżozwierzach Schopenhauera a następnie w taki sposób kieruje rozmową by uczniowie sami wyjaśnili w jaki sposób zwierzęta uzyskały kompromis. Uczniowie dyskutują również na temat innych aspektów zawartych w tekście takich jak dystans, przejmość, niezależność, bliźni.
8. "Wolność człowieka kończy się tam, gdzie zaczyna się wolność drugiego człowieka" Alexis de Tocqueville - nauczyciel prezentuje sentencję filozoficzną i prosi uczniów o dokonanie jej analizy.
9. Nauczyciel prosi by uczniowie dobrali się w pary i sami wyznaczyli kto jest lekarzem, a kto pacjentem. Rozdaje kserokopie recept lekarskich, na których lekarz wypisuje porady na dolegliwości podane przez pacjenta. Lekarz musi jak najlepiej dobrać zalecenia by pacjent poczuł się dobrze i poprawił się jego stan zdrowia.
10. Na zakończenie zajęć uczniowie dokonują podsumowania i formułują wnioski. Nauczyciel dziękuje za udział w zajęciach i zegna się z uczniami.

Jeżozwierze

Był mroźny, zimowy dzień. Zziębnięte jeżozwierze tuliły się do siebie, aby się rozgrzać. Im bliżej były siebie, tym było im cieplej. Zbliżały się więc do siebie coraz bardziej... Kiedy były już całkiem blisko, zaczęły odczuwać wbijające się boleśnie w ich delikatne ciała, kolce. Aby nie czuć bólu zaczęły odsuwać się od siebie na bezpieczną odległość. Ponownie zaczęły odczuwać chłód, więc wiedzione instynktem zaczęły podchodzić bliżej... Znow ból. Sytuacja ta powtarzała się wielokrotnie. Każdy kolejny ból, każda kolejna chwila ciepła dawała nowe doświadczenie. Wreszcie znalazły dobrą odległość, aby móc ogrzewać się wzajemnie, ale jednocześnie nie ranić. Źródło: Bajka A. Schopenhauera, [za:] Michel Piquemal „Bajki filozoficzne”, Warszawa 2004, s. 6.

Złodziej siekiery

Pewien chłop nie mógł odnaleźć swojej siekiery. Podejrzewając, że zabrał ją syn sąsiada, zaczął go bacznie obserwować. Tamten miał typowy wygląd, złodzieja siekier. Miał twarz złodzieja siekier. Słowa, które wypowiadał, mogły być tylko słowami złodzieja siekier. Cała jego postawa i wszystkie zachowania zdradzały człowieka, który ukradł siekiere...

I wtedy, zupełnie przypadkiem, chłop odnalazł swoją siekierę, przesuwając stos drewna. Kiedy następnego dnia przyjrzał się jeszcze raz synowi sąsiada, stwierdził, że nie ma on ani w wyglądzie, ani w postawie, ani w zachowaniu nic, co przypominałoby złodzieja siekier.

Przypowieść chińska

Ilona Jeziorkowska
Opolskie Koło PTB